

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 25 ianuarie 2014, Hunedoara

Clasa a XI-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Niciun eseu nu va fi precedat de titlu și/sau motto.**
- **Timpul de lucru: 3 ore.**
- **Total: 120 de puncte**

Citește cu atenție textele de mai jos.

A. „De moartea lui Alixandru vodă Lăpușneanul, 7076 (1568)

Alixandru vodă căzu în boală grea și-și cunoscuse moartea și chemă episcopii și boierii și toată curtea, de i-au învățat înaintea morții și le-au arătat moșan pre fiu-său Bogdan vodă, ca să-l puie pre urma lui la domnie. Iar el, dacă au umplut treisprăzece ani i pol a domniei sale, și cei dintâi și cei de apoi, au răposat.

Zic unii că și moartea lui Alixandru vodă au fost cu înșălăciune, că el mai nainte de moartea lui, văzându-să în boală grea ce zăcuse și neavându nădejde de a mai firea viu, au lăsat cuvântu episcopilor și boierilor, de-l vor vedea că este spre moarte, iară ei să-l călugărească. Décii văzându-l ei leșinându și mai multu mort decât viu, după cuvântul lui, l-au călugărit și i-au pus nume de călugărie Pahomie. Mai apoi, dacă s-au trezit și s-au văzut călugăr, zic să fie zis că de să va scula, vă popi și el pre unii. Mai apoi episcopii și boierii înțelegându acestu cuvântu și mai cu denadinsul Roxanda, doamnă-sa, temându-să de un cuvântu ca acesta, carile era de a-l și créderea, știind câtă groază și moarte făcuse mai nainte în boierii săi, temându-să doamnă-sa să nu pață mai rău decâtu alții, l-au otrăvit și au murit. Și cu cinste l-au îngropat în mănăstirea sa, Slatina, ce este de dânsul zidită."

(Grigore Ureche, *Letopisețul Țării Moldovei, de când s-au descălecat țara și de cursul anilor și de viața domnilor carea scrie de la Dragoș vodă până la Aron vodă*)

B. Dă-mi voie, prietene, a-mi dezvăli ideea, sau mai bine zicând, a spune aceea ce cugetam într-o seară, când mă aflam la apusul soarelui pe dealul Cetățuii; și dacă după trecut putem judeca viitorul, să ne întoarcem cu câteva veacuri în urmă ca să aruncăm o privire asupra stării noastre, mărgininindu-ne însă numai într-un mic cerc.[...]

Să ne oprim aice, și să ne înturnăm privirea înapoi, pentru ca să videm ce s-a petrecut într-un veac și jumătate, adică de la venirea lui Dragoș, și până la moartea lui Ștefan.

Domnii — precum am zis— erau buni, și poporul era fericit. Încă aristocrația nu se înaripase, și capetele acestei idre stând între popor și ocârmuitor nu începuseră a mușca când pre unul când pre altul. Năravurile erau simple, căci domnii erau simpli [...] Veacul și împregiurările au silit pre Ștefan să rădice aristocrația. Oștirile erau compuse pe atunci din oameni aleși, pre carii românii îi numeau boieri, ce alergau la lupte, unii pentru glorie, alții pentru patrie, cei mai mulți pentru dobânzi și prăzi. Mărețul Ștefan îi dăruia cu sate și cu moșii, și darurile lui erau mari ca și el. [...] Boierii, pre carii bogăția îi sumețise, începură a ambiționa domnia; și încă Ștefan Marele nu putrezise bine în mormântul din monastirea Putna, când nepotul său Ștefan V e silit să omoare câțiva boieri, ca să stingă în sângele lor complotul ce sta gata a s-aprinde. Sângele acesta stropește mai multe inimi în care odrăsleşte duhul vrajbei și a răzvrătirii. [...] De aice începe un șir de domni răi, pentru că boierii sunt răi, căroră, pentru ca să le plece cerbicea și să le smerească trufia, le trimitea cerul ocârmuitori, oameni de acei însemnați cu pecetea păcatului pentru a fi călăii popoarelor, și carii după ce-și plinesc urâta solie, pier, lăsând o pomenire de blăstemuri. [...]

Un veac era de când aristocrația domnea și poporul gema în ticăloșie și asuprire! Atunci providența, văzându-o bătrână și slujită de nelegiuiri, tinde mâna și alege dintre ea pre un neînsemnat boier, pre un oarecare Petre Stolnicul, om prost și necunoscut. Îl suie pe tron și îi dă sabia răzbnării în mână.

Acesta, sub numele de Alexandru Lăpușneanul, va sparge cuibul și va strivi acest furnicar de intriganți ce făcea și desfăcea domni. Dar oare fapta lui fost-a de folos poporului? Ba, căci ranele lui erau atât

de adânci, apăsarea despotică îl ovilise într-atâta, încât păstorii lui Dragoș și ostașii lui Ștefan nu erau acum decât niște sclavi îngosiți a unei boierimi desfrânată, care îi trata și îi vindea ca pre vite. În adevăr, Lăpușneanul retezase trunchiul, dar odraslele creșteau, și nu era el omul care să știe a le seca puindu-le stavilă pre însuși poporul; pentru aceasta, fapta lui fu judecată de crudă, și el de tiran.

(Costache Negruzzi, *Negru pe alb*, *Scrisoarea XIX – Ochire retrospectivă*)

Subiectul I (40 de puncte)

Scrive un eseu de 600-900 de cuvinte în care să prezinți comparativ modalitățile de realizare a portretului domnitorului Alexandru Lăpușneanul în cele două fragmente citate.

În elaborarea eseului vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea comparativă a mijloacelor de realizare a portretului domnitorului în cele două fragmente citate;
- ilustrarea a patru trăsături definitorii ale domnitorului prezente în fragmentele citate;
- prezentarea comparativă a mijloacelor de expresie și a procedurilor formale (retorice, stilistice, de vocabular etc.) care deosebesc cele două texte;
- exprimarea unei opinii argumentate despre modul în care personalitatea lui Alexandru Lăpușneanul, ca om și ca domnitor, se reflectă deopotrivă asupra supușilor și cititorilor, așa cum reiese din cele două fragmente citate.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul lucrării este la alegere.

Subiectul al II-lea (40 de puncte)

Scrive un eseu de 600-900 de cuvinte, în care să evidențiezi **relația dintre istorie-realitate-literatură**, valorificând atât textele citate, cât și experiența ta culturală.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 4 argumente/ raționamente logice/ exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Redactare (40 de puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 1200 de cuvinte.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 40 de puncte (*organizarea ideilor în scris* – 8 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 10 puncte; *utilizarea limbii literare* – 6 puncte; *ortografia* – 4 puncte; *punctuația* – 4 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 4 puncte, *respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte* – 4 puncte).

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 25 ianuarie 2014, Hunedoara

Clasa a XI-a

Barem de corectare și de notare

ATENȚIE!

Lucrările care conțin eseuri cu titlu și/sau motto vor fi notate cu 0 puncte, autorii acestora fiind descalificați.

Subiectul I (40 de puncte)

1. Prezentarea comparativă a mijloacelor de realizare a portretului domnitorului în cele două fragmente citate: prezentarea detaliată și nuanțată a mijloacelor de realizare a portretului domnitorului în fiecare fragment citat: 4p. + 4p. = 8 p./ prezentarea ezitantă a mijloacelor de realizare a portretului domnitorului în fiecare fragment citat: 2 p. + 2 p. = 4 p./ încercarea de prezentare, tendința de a povesti: 1 p.; existența unei perspective comparative: 2 p. 10 puncte

2. Ilustrarea a patru trăsături definitorii ale domnitorului prezente în fragmentele citate: evidențierea nuanțată, cu exemple, a trăsăturilor definitorii ale domnitorului în fragmentele citate: 4p. + 4p. = 8 p./ evidențierea ezitantă a trăsăturilor definitorii ale domnitorului în fragmentele citate: 2 p. + 2 p. = 4 p.; existența unei perspective comparative: 2 p. 10 puncte

3. Prezentarea comparativă a mijloacelor de expresie și a procedeelelor formale (retorice, stilistice, de vocabular etc.) specifice celor două texte: prezentarea comparativă a mijloacelor de expresie și a procedeelelor formale specifice celor două texte: 4p. + 4p. = 8 p./ prezentarea ezitantă a mijloacelor de expresie și a procedeelelor formale specifice celor două texte, cu exemple: 2 p. + 2 p. = 4 p./ încercarea de prezentare, tendința de a povesti: 1 p.; existența unei perspective comparative: 2 p. 10 puncte

4. Exprimarea unei opinii argumentate despre modul în care personalitatea domnitorului se reflectă asupra supușilor și cititorilor în cele două fragmente citate: exprimarea nuanțată a unei opinii argumentate despre modul în care personalitatea domnitorului se reflectă asupra supușilor și cititorilor în cele două fragmente citate: 4p. + 4p. = 8 p./ prezentarea ezitantă a unei opinii despre modul în care personalitatea domnitorului se reflectă asupra supușilor și cititorilor în cele două fragmente citate: 2 p. + 2 p. = 4 p./ încercarea de prezentare, tendința de a povesti: 1 p.; existența unei perspective comparative: 2 p. 10 puncte

Notă! Punctajul nu se acordă în cazul în care opinia formulată nu vizează subiectul propus.

Subiectul al II-lea (40 de puncte)

Formularea tezei / a punctului de vedere cu privire la tema propusă (*formularea tezei / a punctului de vedere cu privire la temă; logica ideilor / a premiselor demersului; enunțarea clară a problematicii eseului;*

capacitatea de sinteză și de abstractizare: 8 p.; încercare de formulare a tezei / a punctului de vedere cu privire la temă; imperfecțiuni în enunțarea problematicii eseului; încercări de sinteză și de abstractizare: 4 p.; încercarea de formulare a unui punct de vedere, dar nerelevant în raport cu tema propusă: 2 p.)

8 puncte

Formularea și dezvoltarea a patru argumente în sprijinul ideii enunțate în premisă, ilustrate prin exemplificări din textele suport și din experiența culturală (opere literare din literatura română și/sau internațională, opere de artă – sculpturi, picturi etc., cinematografie, muzică etc.) (formularea corectă / nuanțată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele suport și din experiența culturală; demers logic / corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare pertinentă: câte 6 p. pentru fiecare argument (6 p. + 6 p. + 6 p. + 6 p.): 24 p.; formularea parțial corectă / adecvată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele suport și din experiența culturală; corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare incompletă: câte 3 p. pentru fiecare argument (3 p. + 3 p. + 3 p. + 3 p.): 12 p.; încercare de formulare a argumentelor și de susținere a acestora, prin referire la textele suport și din experiența culturală: câte 1 p. (1 p. + 1 p. + 1 p. + 1 p.): 4 p.

24 de puncte

Concluzia/sinteza: concluzie care nuanțează ipoteza, logic impusă de argumentele formulate; viabilitatea demersului argumentativ; capacitate de sinteză și de persuasiune: 8 p.; concluzie pertinentă, convergentă cu demersul argumentativ, dar fără nuanțare a ipotezei, lipsită de dimensiune persuasivă; încercare de formulare a concluziei: 1 p.

8 puncte

Redactare – 40 de puncte

Organizarea ideilor în scris

8 puncte

· existența celor trei părți componente – introducere / ipoteză, cuprins / argumentație, încheiere / concluzie – 6 p. (1 p. + 1 p. + 1 p. = 3 p. – sb. I; 1 p. + 1 p. + 1 p. = 3 p. – sb. al II-lea); text clar organizat, coerent, succesiune logică a ideilor, cu echilibru între cele trei componente, construcția paragrafelor subliniază ideile – 2 p. (1 p. – sb. I + 1 p. – sb. al II-lea)

Abilități de analiză, de interpretarea și de argumentare

10 puncte

· relația adecvată idee-argument – 3 p.; argumente convingătoare, personale, utilizarea unui suport critic în manieră ponderată, relevantă – 4 p.; abilități de interpretare: 3 p.;

· relația adecvată idee-argument – 3 p.; argumente convingătoare, dar cu utilizarea unui suport critic în manieră exagerată, adesea irelevantă, epatantă – 2 p.; abilități de interpretare dependente exclusiv de suportul critic, eclecticism exagerat: 2 p.;

· relația idee-argument este fragmentată – 1 p.; argumentele sunt schematice, secvențiale, inconsistente – 1 p.; inserarea unor citate critice nerelevante, necomentate – 1 p.; elemente de interpretare lipsite de pertinentă – 1 p.;

· afirmații nesuținute prin argumente; idei irelevante, schematism, inserarea citatelor nerelevante, necomentate – 1 p.

Utilizarea limbii literare (Stil și vocabular adecvate conținuturilor eseului; claritatea enunțului; varietatea lexicului; sintaxă adecvată: 6 p.; stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea cuvintelor: 3 p.; vocabular restrâns, monoton sau vocabular prețios, folosirea excesivă a neologismelor, folosirea jargonului critic fără justificare: 1 p.) 6 puncte

Ortografia (0-1 erori: 4 p.; 2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.)	4 puncte
Punctuația (0-1 erori: 4 p.; 2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.)	4 puncte
Așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea (2 p. + 2 p.)	4 puncte
Respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte (2 p. + 2 p.)	4 puncte

Notă! Inserarea de citate critice etc., necomentate, nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.

NOTĂ ! Nu se acordă fracțiuni de punct.